

YATAK HASARLARI (II)

Mustafa YAZICI

TCK

Arıza : Yanlış şekil ve hizalamadan dolayı kenar yüklemesi

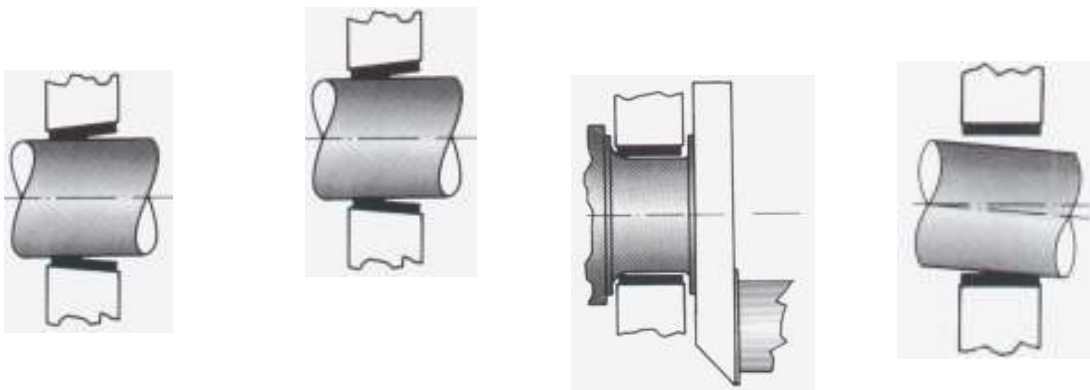
Görünüş :

- a) Yatak kenarları boyunca parlak çizikler
- b) Kenarlar boyunca aşırı aşınma
- c) Kenarlar boyunca kaplamanın muhtemelen dökülmesi ve karıncalaşması.

Arıza: Tek taraflı kenar yüklemesi

Görünüş : Yatak hilallerinin biri veya her ikisinin sadece tek tarafında parlak çizikler ve aşırı aşınma

Muylunun konik Konik blok yuvası Krank mili aksenel Krank milinin aksininin taşlanması gezintisinin fazla olması bozulması

Yatak kenarı boyunca çizikler Yatak kenarı boyunca aşınmalar

Arıza : Çaprazlama kenar yüklemesi

Görünüş : Alt ve üst kol muylu yataklarının aksi istikametteki uçlarının aşınması.

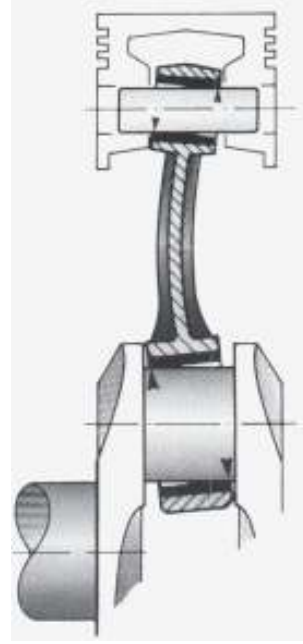
Hafif hasarlarda sadece yüklü alanlarda görülür.

Nedenler : Aynı hizada olmayan muylu ve/veya

blok yuvası

Muhafazanın de formasyonu

Biyelin eğilmesi veya burulması

Piston kolunun (Biyel) eğilmesi

Yatak kenarlarında aşınma

Arıza : Her iki uçta kenar yüklemesi

Görünüş : Alt yatak ya da her iki yatak ucunda

aşırı aşınma

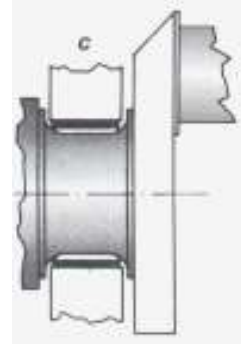
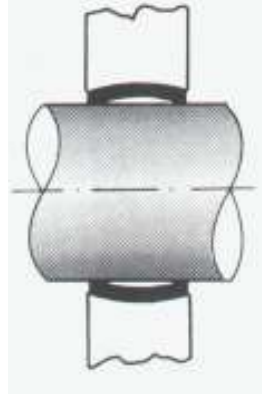
Nedenler : Muylunun içbükey taşlanması

(Kum saati şeklinde)

Blok yuvasının dışbükey (fıçı) şeklinde olması

Muylu radyüslerinin fazla olması (c)

Krank milinin aksenal boşluğunun fazla olması

Muylunun içbükey taşlanması Yatak yuvasının de formasyonu Radyüs fazla

Gezinti yatağının kenar yüzeylerinde sürtünmeler, aksenal gezintinin artması

Arıza : Yatak merkezinin aşırı yüklenmesi

Görünüş : Yatak merkez alanında aşırı aşınma, aşırı yüke bağlı olarak çalışma yüzeyinde muhtemelen çatlaklar.

Kaplama malzemesinin lekelenmesi, sürtünme izleri

Nedenler : Dışbükey taşlanmış krank muylusu

(fıçı şeklinde)

Blok yuvasının içbükey oluşu (kum saati şeklinde)

Yağlama yağı yetersiz

Krank mili dışbükey taşlanmış Blok de formasyona uğramış (Dışbükey)

Yağlama yağı yetersiz

Arıza : Yatak çelik desteğinin kırılması

Görünüş : Kırılmış çelik destek

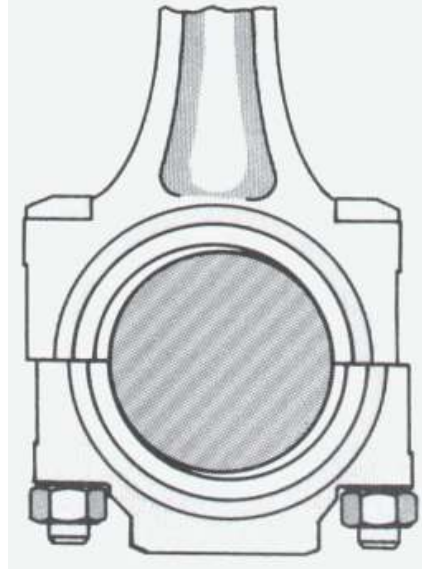

Nedenler : Gevşek yatak yarımları ve yatak sırtında temas etmeyen bölgesel alanların olması

Yanlış montaj

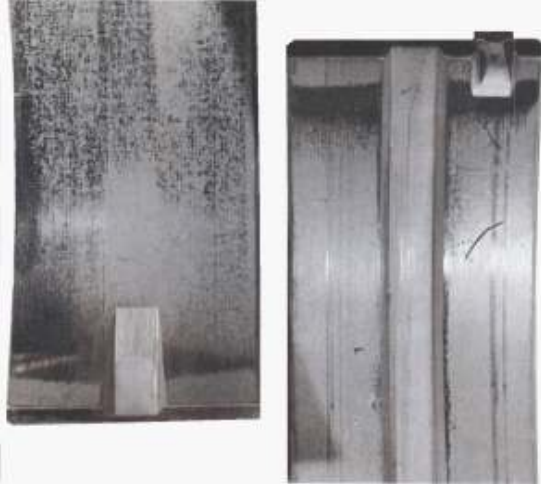
Arıza : Eksenden kaçık yatak kepi

Görünüş : Aşırı aşınma alanları

Yanlış yatak kepi 180° dönmüş yatak kepi

Alt ve üst yatak ayarlarının diyagonal (çapraz) olarak ters takılması

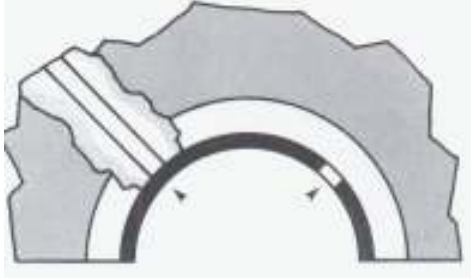

Kep vidalarının dengeli sıkılmaması

Arıza : Yağ kanallı yatağın yanlış takılması

Görünüş : Aşırı ısıdan dolayı yatak sarması

Yatak sırtında muhafaza yuvasının ayna görüntüsü

Nedenler : Yanlış yatak montajı sonucu yağ kanalının kapanması, yağsız çalışma sonrası (kuru çalışma) yatakların aşınması

Arıza : Merkezleme pimi altında yatağın deformasyonu

Görünüş : Aşırı aşınma ve merkezleme pimi karşısındaki çalışma yüzeyi üzerinde tutukluk başlangıcı ve yatak üzerinde pim izleri.

Merkezleme pimi çok uzun Merkezleme piminin yatağa baskısı

Merkezleme pimi kaçık

Arıza : Yatak tırnağının eksenden kaçık yerleştirilmesi

Görünüş : Biçimi bozulmuş yatak tırnağı

Aşırı aşınma muhtemelen tırnak alanındaki çalışma yüzeyinden başlayan tutukluk

KAYNAKÇA

1. MİBA- Yatak Klavuzu

2. Makina Mühendisliği El Kitabı, 1. Cilt, TMMOB Makina Mühendisleri Odası,
Yayın No: 169, 2. Basım

3. ORS Rulman Kataloğu